

Prachtige beelden

Wat heeft Teresa van Avila ons vandaag te leren? Ik zou zeggen dat Teresa ons leert ons voortdurend te verwonderen over het schepsel dat wij zijn 'geschapen naar God beeld en gelijkenis' (Gen 1,26). Van dit beeld zijn we amper bewust omdat wij zozeer op onszelf betrokken zijn en omdat wij dit beeld door eigen schuld vertroebeld of beschadigd hebben.

God roept ons om met Hem verbonden te leven, ons met Hem te verenigen, zodat Hij zijn leven in ons kan voltooien. Wij zijn hier maar pelgrims op aarde. Teresa leert ons dat wij op de geestelijke weg die wij gaan wij een transformatie ondergaan. Om dit werk van transformatie te beschrijven gebruikt zij de prachtige beelden van : de zijderups, de cocon en de vlinder.

Werk van transformatie

Waaruit bestaat dit werk van transformatie? De zijderups, die dik en lelijk is, voedt zich met moerbeibladeren. Als hij volgroeid is, begint hij de cocon van zijde te spinnen waarin hij zich zal hullen. Hij sterft in de cocon, maar komt er als een mooie witte vlinder uit te voorschijn.

Wij zijn als deze zijderups, zegt Teresa. Wij voeden ons met het geestelijk voedsel dat God en de kerk ons geven: de sacramenten, de Schrift, de preken, de katholieke leer, het gebed en de meditatie... Dit bereid ons voor op het ontvangen van de gave van contemplatie en vereniging.

Vereniging

Wanneer wij geestelijk rijp zijn beginnen wij de cocon te spinnen waarvan Teresa ons zegt dat het Christus is. We beginnen deze cocon die Christus is te weven door ons te bevrijden van "eigenliefde en eigen wil, van onze gehechtheid aan enig aards ding, en door daden van boete, gebed, versterving, gehoorzaamheid, en van al de andere dingen die je kent" (IB 5.2.6). In werkelijkheid is het God die onze arbeid verbindt met de goddelijke werking in Christus zodat, om de heilige Paulus te citeren, "ons leven verborgen is in Christus" (IB 5.2.4; zie Kol 3,3-4).

Wanneer God zich met de ziel verenigd, is de ziel als de zijderups, dood in haar cocon. Zij komt getransformeerd tevoorschijn, net zoals de zijderups sterft en wordt getransformeerd in de vlinder. "Hoe getransformeerd is de ziel wanneer zij uit dit gebed komt, nadat zij geplaatst is in de grootheid van God en zo nauw met Hem verbonden is geweest voor een korte tijd - ik denk dat de vereniging nooit langer duurt dan een half uur" (IB5.2.7).

Het werk van God

Hoewel de ervaring van de vereniging kort is, transformeert de vereniging met God (niet alleen ontmoeting of aanwezigheid) ons in God. De transformatie is nu geheel het werk van God geworden, met onze voortdurende medewerking en toewijding.

De resulterende transformatie is verbazingwekkend: "Waarlijk, ik zeg u dat de ziel zichzelf niet herkent. Kijk naar het verschil dat er is tussen een lelijke worm en een kleine witte vlinder; zo groot is dat verschil" (IB 5.2.7).

Zoals altijd gaat Teresa onmiddellijk over tot de gevolgen of vruchten van deze ervaring van vereniging en haar transformatie: de persoon heeft een overweldigend verlangen om God te loven, samen met een gretigheid naar beproevingen, naar boetedoening, naar eenzaamheid, opdat allen God zouden kennen en zich zouden onthouden van God te beledigen (IB5.2.7).

Na de vereniging met God te hebben ervaren, is de persoon nu totaal ontevreden met wat de wereld te bieden heeft en wordt nog vrijer van buitensporige gehechtheid aan personen of aan gecreëerde dingen (IB 5.2.8).

'Om te fladderen als een vlinder'

Er is nog meer dat God moet doen. individuen in dit stadium moeten waakzaam blijven en zich niet laten terugvallen. Maar de ervaring van de transformatie die overblijft is fundamenteel anders. De mensen kijken terug op hun vroegere arbeid aan het weven van de cocon door nu te zien dat zij de kracht van God hebben om te fladderen als een vlinder (IB 5.2.8).

De dood van de zijderups is een metafoor voor het paasmysterie. Wij moeten met Christus sterven opdat God ons tot nieuwheid van leven kan brengen. Dit is de kern van het christelijk leven, en in feite van elk authentiek menselijk leven: "laat het sterven; laat deze zijderups sterven, zodat zij voltooit waarvoor zij geschapen is" (IB 5.2.6). Maar meer nog dan de zijderups te laten sterven, zegt Teresa ons dat wij zelf moeten doen wat we kunnen om de zijderups te laten sterven (IB 5.3.5). In dit alles spreekt Teresa over een krachtige ervaring van het paasmysterie - het sterven en opstaan tot een nieuw leven - dat een diepgaande verdieping is van onze eenheid met Christus in het doopsel en tevens een waarachtige anticipatie op de uiteindelijke en eeuwige eenheid van de hemel.

Ten bate van anderen

Teresa ontvouwt het beeld van de zijderups verder door ons te vertellen dat de kleine vlinder het zaad moet voortbrengen dat andere zijderupsen zal voortbrengen; dat wil zeggen dat God wil dat de goddelijke gunst vrucht draagt ten bate van anderen (IB 5.3.1). Voor Teresa beweegt de authentieke vereniging met God ons altijd om ons te richten op liefde voor anderen.

P. Martin Faingnaert ocd, prior paters Karmelieten brugge